

КОЗАКИ, ЦЕРКВА І СОВІТЬСЬКА ВЛАСТЬ.

Підвалини царя, купців і поміщиків.

Говорили у нас по станицях, що світ на трох китах стоїть. З давніх часів, від хати до хати, з уст до уст передавалися ці перекази. Говорили про те, як за великі мусять бути ті кити, і всі думали, що кити мусять бути дуже великі, так як світ — не іграшка. Ну, а коли говорять люди, то до чого небудь договаряються. Станічні мудрі стали шукати, на чім стоять кити. І коли найшли, що кити стоять на трох плотах, застановились над питанням, на чім стоять плоти? Кінець кінців, для загального вдоволення, рішили, що земля стоїть на трох китах, кити стоять на трох плотах, плоти — на землі, і на тім козацький мудрець кінчав свої розмови за царя, коли заходила мова про релігію. Дальше того йти було не можна. Всякий козак знав, що на дорозі стоїть піп з "Законом Божим", урядник з нагайкою, Сибір з каторгою, як кріпкі підвалини царя, купців і поміщиків.

Церква і піпи служили цареві і навчали козаків, що "влада від Бога", що "цар є Бог земний" і т. п., але забороняли входити в розбираних тих навчачи: чого доброго, будуть шукати коріння, на чім все те стоїть.

Християнська православна віра була в Росії головною, на ній опиралися державно. Пі правительству всько посягло, а всі інші віри утискали переслідувало.

Піддержувати в козацтві глибоку і сліпу віру в полі церкву для царського режиму було необхідне тому, що на козаках той режим опирався. Туди, звідки йшла загроза цареві, з благословення церкви і піпа посилалися козаки. І тим з більшою охотою козаки умиралі за царське діло, если душі їх була свідомість, що умиратимуть за "Бога землі", за старань котрого вони прямо з коний можуть попасти в рай небесний. А про рай небесний козакам багато говорили. І яким тільки той рай не малювали: і ріки там молочні з кісильними берегами, і яблочки там рум'яні і золоті, і ангели співають пісні неземні. А неслухняним, гордим, худителам віри і царя — ад кромешний з кляпачою смолою, з сердитими гримазлими чортами і т. п. І у все те вірили не діти, а дорослі люди, вірили сиві козацькі голови, котрим не давали можливості розібратись в тім, в що вони вірять.

Совітьська влада не вмішувється в справи віри.

Совітьська влада каже, що її зовсім нема ніякого діла до того, хто як молить ся і хто в що вірить. Козак-магометанин — йди в мечет і молись по магометанськи. Християнин — іди до церкви і молись по християнськи. Хочеш мати музду чи попа — май, нікто козакови не забороняє. Не хочеш зовсім молити ся — не молись, нікто не приневолює. Певна свобода вським релігіям і віруваням, така свобода, якої нема ні в одній державі на світі. Віра в трох китах абб невірване в Бога — справа приватна і до державної влади ніякого відношення не має.

Совітьська влада сказала, — Світьські справи се одно, а духовні справи — друге. Церква, як вчать піпи, є громада однаково віруючих. Держава є суспільство, в котрім є люди різних релігій і люди зовсім не віруючі. Церква — одно, а держава — зовсім друге. Тому церква від держави відділяється, а віра проголошується свобідною.

Щоби закрити свободу віри, правительство Російської Совітьської Республіки в січні 1918 року видало особий декрет про відділення церкви від держави, в котрім в статі 3-ій говорив ся: "Кожний горожанин може вірити в яку хоч релігію або не вірити в жадну. Сею статею касують ся всі попередні закони, піся котрих царське правительтво карало, наприклад, уральських козаків

за приналежність до декотрих релігій і всіх козаків переслідувало за "неісповідуване жадної віри".

Що декретом забороняється?

Всяка церква, всяке релігійне товариство можуть спокійно відправляти свої богослуження. Місцевим совітьським властям забороняється видавати які небудь постанови, "котрі обмежували би свободу совісті". Декрет установляє тут лише одне цілковито необхідне обмеження. В ст. 5 говориться ся: "Свобідне вивовнюване релігійних обрядів забезпечується оскільки, оскільки вони не порушують суспільного порядку і не йдуть разом з посягненням на права горожан і совітьської республіки. Місцеві влади мають право підпринимати всі необхідні кроки для забезпечення в таких случаях суспільного порядку і безпеки".

Як се треба розуміти? А ось як. Наприклад, піпи устроюють церковний похід, і підчас походу учасники його через погрози і насильства заставляють всіх перехожих зіймати шапки або починають вести погромну агітацію і тим самим загрожують спокою горожан і цілості їх майна. В таких случаях совітьська влада завісім примушена буде підпринимати кроки в інтересах свободи, порядку і спокою.

Взяти еще такий примір. Коли архирей або піп в церкві, або рабін в синагоді, або мулла в мечеті виголошують проповіді, в котрих говорять про політику, то се вже не буде уважатися за богослуження, а мітінгом. Сей мітінг може бути заборонений, если проповідь звернена проти трудового козацтва, проти трудової республіки, і піп чи архирей, мулла чи рабін може бути потягнений до відповідальности, не дивлячись на його духовний стан.

Не похваляти совітьську власть і за те, если в храм, в мечеті або в синагоді будуть ховати ся багатства поміщиків і товари спекулянтів, або оруже контрреволюціонерів. Совітьська влада, признаючи нетерпимість храмів, примушена буде прийти в храм з трусом, сконфіскувати незаконне майно, а попа, музду чи рабіна потягнути до відповідальности.

Такі случаи були в козацьких областях, і вороги совітьської влади в один голос з духовенством вказували на се, як на богохульство. А вартя тільки подумати козакам, щоби зрозуміти, що богохульство робить в таких случаях само духовенство, богохульство чинять багаті, котрі ховали на грабованих товари, карабіні і горівку до Бога за пазуху.

Духовенство повинно жити овочами своєї праці.

В 11-ій статі закону про відділення церкви від держави говориться ся, що релігійні товариства самі повинні вишукувати средства для свого духовенства, накладаючи на віруючих осібні вкладки, але ці вкладки ні в яком случае не можуть стягати ся насильно, дорогою церковних кар і т. п. І се зовсім правильно, з якої сторони не подивись.

Царське правительтво удержувало духовенство на кошті держави, а духовенство у відплату оправдувало перед народом всі злочини і злодійства правительства. Робітьничо-селянська держава не благодійна, вона не може тратити народного багатства на тих, хто йому не служить і хто працюючим ніякої користі не приносить.

Се — з одної сторони. А з другої, если б подумали над тим і самі віруючі козаки, зі своєї релігійної точки погляду, то переконались би, що се так.

Еще триста літ тому назад оди християнський проповідник, чоловік глибоко віруючий, писав, що Христос не закладав ніякої державної церкви. Христос ніколи не домагав ся удержання духовенства коштом невіруючих. Духовенство повинно жити лише овочами

своєї праці і добровільними жертвами віруючих.

Совітьська влада не забороняє церковних шлюбів.

Відділивши церкву від держави, совітьська влада взяла з рук духовенства те, що відноситься до справ горожанської влади. Попередню духовенство вело реєстр шлюбів, уродин і смертей і дерло, як говорити ся, з живих і мертвих грішми, хлібом і всьм, що попало під руку. Піся закону совітьської республіки акти горожанського стану не повинні служити предметом спекуляції в руках духовенства, а цивільні вестіє виключно горожанською владою. А тому тільки той шлюб буде уважатися законним, котрий записаний в місцевій Совіті.

Але нікто, розуміть ся, не буде перешкаджати жениху з нареченою, піся запису в Совіті, повинятися, ся піся християнського, мусульманського чи жидівського обряду. Се — приватна справа. Нікто не перешкадить також родичам, записавшим дитину в Совіті, потім хрестити її у попа і т. п. На се добра воля кожного.

(Кінець буде.)

ПОЛІМІКА МІЖ МОСКВОЮ І АМСТЕРДАМОМ

Як відомо, голова Комуністичного Інтернаціоналу Зіновєв звернув ся при кінци січня с. р. з листом полемічного характеру до амстердамського "міжнародного бюро професорів", в котрім він між иншим запропонував бюрові устроїти в більших містах Західної Європи публічні дискусії на тему про "жовті" і "червоні" професорози. На сей лист написала тепер довга відповідь амстердамського бюро з підписами Жуа, Мертенса, Фієна і Удєста. Правдоподібно в наслідок неосвідомлености у внутрішніх справах Росії, лист адресований не до Ш. Інтернаціоналу і не до Міжнародної Ради Червоних Професорів в Москві, але до Ради Народних Комісарів. Автори листа видно думають, що Зіновєв є членом Ради Народних Комісарів.

В звичайнім тоні діячів "протисовітьських ліг" автори нападають на совітьське правительтво і горячо обурюють принцип "невтральності" професійного руху. В подтвердження своєї теорії вони, між иншим, покладають ся на слова Лозовського, писані ним три роки тому назад в "Монітор Професіональ", не замечавши, що той факт, що Лозовський з досвіду російської дійсности поступенно прийшов до противних поглядів, являється аргументом проти "невтральності". Автори листа відкидаючи обвинувачення в тім, що вони нахоплять ся в звязи з "міжнародним бюро праці" при органі союзового капіталу, т. з. "Лідзі Націй", примушені однак признати ся що вони "тільки" "докладають зусилля до того, щоби за посередництвом "міжнародного бюро праці" розвинути і удосконалити соціальне законодавство".

Цікаво, що автори листа уважають однак для себе розумним ухилитися від публічних дискусій, заявляючи, що провідники російського пролетаріату або народні комісари, до котрих звернено сей лист, не показали себе достойними публічної полеміки з "приличними людьми".

Зіновєв в своїй листі, зверненім до амстердамського бюро, між иншим писав:

"В листі ви домагаєтесь, щоби в вашій критикі ми виходили з того, що вами руководить бажане чесно служити інтересам робітьничого класу. При всьм бажано бути добрим, але ми на жаль не можемо вдоволати вашу просьбу. Розуміть ся, і між діячами вашого жовтого Інтернаціоналу є і такі, котрі переконали, що чесно служити інтересам робітьничого класу. Однак в амстердамським Інтернаціоналі тою наданою инші. Там панують досвідчені махери в роді Альберта Тома, Жуа, або не-

давно помершого Лєгіна, бувшого міністра Гетдерсона, Вандервельде, Трєольєстри, Брантінга, в роді Рєноделя, Носкога і т. п. Декотрі з вас — виходці з робітьничих кругів, але ви вже давно душею і тілом перейшли на сторону нашого, ворога — буржуазії. І се вже стає все яснійшим і яснійшим для ширьких робітьничих мас.

Ось чому професіональні союзи Франції, Німєччини, Англії, Америки, Італії, Швайцарії і цілого світа починають вступати з вашого зачумленого табору і переходити на сторону Міжнародної Ради Червоних Професорів... І так само як соціалістичні партії за послідні два роки переходили з табору Ш. Інтернаціоналу в табор Ш. Інтернаціоналу, так і професорози будуть переходити від жовтого "амстердамського бюро" до Червоної Ради Професорів".

ПЕТЛЮРА В ТАБОРІ.

І.

У великій задумі сидів головний Отаман Української Народної Республіки Симон Петлюра. Не на золотому кріслі в Києві, не з гетьманською булавою в руці. Сидів він у концетраційному таборі в Польщі оточений колючим дротом під охороною польського жовіра. Єдиною втіхою йому була українська дуля в лівій руці, хоч і з бляхи зроблена, та всеж золотом пофарбована.

Сидів Петлюра та й журив ся.

— І що се воно таке, що кожного разу набють морду та з України виженуть! Хіба в мене не як у людей? І демократична республіка, і рідна мова, і міністерства... і власні гроші, і марки... В чому річ?

Петлюра схилив ся на руку. — І вже разів кілька збирав ся відмовитися від отаманства, так де там! Так мене люблять на Україні, що жити без мене не можуть...

— А коли прийдеши, то жєнуть як собаку... Що за чудасія! Але знаю, все-жє такі люблять мене... І не самі лише Українці, всі — і Німці, і Англіїці. Кого не попросиш, кождий стає в допомозі, кождий їде за мною на Україну...

ІІ.

Плаче Петлюра.

Погаю в таборі. Вохко, холодно, нудно. А пани сказали: — Поки не зможеш завоювати Україну, поки не вигадаси у своїй дурній макітрі, як се зробити, не пустимо...

От і сиди.

Плаче Петлюра й думає. — До кого-б удатися за допомогою! Кого-б привести на Україну? Поміркував.

— Чи не привести знову Німців? Здається, вони добре жили з нашими дядами і один одного дуже любили.

— Як ти гадаєш пане, — звернув ся він до вартового, — Польща пропустить Німців на Україну?

— А чого-ж ні, прошє пана? Ми Німців любимо. От коли вони повертались з України 1918 року, добре тоді ми встигли зоджити себе. Ось бачите — се на мені все німцьє убрале...

— Е, ні, — подумав Петлюра, — не прийдуць уже Німці, добру науку мали. Не схочуть щоби їх знову Поляки обдирали.

ІІІ.

— Може знову Поляків попрохати?.. А ти, пане підеш на Україну?

Жовірі злякав ся.

— Я! крий боже! Чи пся кров, замало прочухави було? Та ваші дядки мене мало виноше, ми на жаль не можемо вдоволати вашу просьбу. Розуміть ся, і між діячами вашого жовтого Інтернаціоналу є і такі, котрі переконали, що чесно служити інтересам робітьничого класу. Однак в амстердамським Інтернаціоналі тою наданою инші. Там панують досвідчені махери в роді Альберта Тома, Жуа, або не-

Французів нема чого прохати... Вони вже були троха в Одесі і потім добре скупили ся у Чорному морі... Холодно зараз для такої розваги.

(В сім місці 8 рядків є сконфіскованих. — Ред. "У. Р. В.")

ІІІ.

І раптом надумав Петлюра, чому його зо всіма, кого він приводив, раз-у-раз викидали з України.

— Так, так, це від того, що я не тих приводив, кого треба. Треба когось иншого.

Кого-ж саме? Як довідатися?

— Слухай, пане, — звернув ся Петлюра до вартового, — як будеш у місті, купи мені географію.

— Географію? А з чого вона? Як з хліба, то зараз у Варшаві хліба жадною ціною не купили...

— Ото дурний пан! Географія то така книжка; там написано де які народи живуть... От тобі 100 гривень, купи.

— Е, пане, я вже за свої гроші куплю, бо з тих гривень тільки сміють ся.

ІІІІ.

Сидів Петлюра над географією, розкрив малу та й міркував:

— Отсе Україна, а се Польща... Що хліба? Німці, Ні, треба далі. Хто там ще? Французі? Не годить ся...

— Що далі? О, щось блакитне! І жовтим написано!

Петлюра зрадів:

— Се вже свої! Що там написано? "Ат-лїн-тїй-ський оке-ан"... Гм, се значить вода. Далі, далі, Америка. Ну сим треба багато грошей, дурно не підуть. Що далі? Знову вода? А далі "Китай"... Ну, Китайці мені вже в шию наклали...

Петлюра аж сплонує від неприємних споминів...

— О, тут далі якась велика країна, тут уже мені допоможуть... Що написано? "Радянська Росія". Ффу! Втікаєш від неї, а вона за тобою...

— Ні, треба не так... Невже нема на землі народу, що схоже прийти на Україну?

Петлюра заплюнув очі, покрутив пальцями і ткнув у мапу.

— Тут! Росплюнув очі: Угорщина.

— Ну, хай так, звернусь до Угорців, може схочуть прийти.

Отсе, товариші, як прочитаєте, що Петлюра веде когось знову на Україну, пригадайте, як він сидів у таборі та міркував, кому-б запродати нашу волю й долю. Се як паршивого собаку виженуть з господи, то він тиняється ся по всіх дорогах і всюди його бють, всюди жєнуть.

Думає, хто прийме до хати паршивого паскудного собаку? Еге! Як би він там не сканчав, одна йому відповідь: — Кійком по спіші.

Кость Котко. ("Тромада", Чернівці).

Як довго існує Рим?

Дня 23. цвітня с. р. обходило місто Рим 2674 літні роковини свого заснованя.

НОВІСТЬ!!

Вже напечатаний найновіший портрет президента Народних Комісарів Совітьської Росії

НИКОЛАЯ ЛЄТНА

Портрет напечатаний на гарнім папері величини 25 цалів довгий, 21 цалів широкий. Ціна одного портрета 50 центів.

Хата кожного свідомого робітьника повинна бути прикрашена портретом провідника революційного робітьничого руху цілого світа. Кожда читальня і робітьничє товариство повинні мати сей портрет в себе на стїні.

Замовляйте скоро, бо наклад не великий. Ukrainian Labor News cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

ЗАКРИТЄ УКР. СТУДЕНТСЬКОГО СОЮЗА У ЛЬВОВІ.

Дня 29. цвітня 1921 р. польські влади у Львові закрили товариство "Український Студентський Союз".

Того дня о год. 8.30 рано покликаю голову Українського Студентського Союзу Ярослава Чижя до дирекції поліції, де радник поліції Кучевскі подав йому до відома, що: супроти цього, що товариство "Український Студентський Союз" своїми резолюціями, виснесеними на Загальних Зборах дня 23. цвітня, переступило свій круг діяльности, і не признаючи польської окупаційної влади зійшло в своїй діяльности на політичний терен, дирекція поліції завішує діяльність товариства.

Після сєй заяви офіціал поліції Кайдан списав з головою товариства протокол (мімо протесту, на польській мові), що товариство не посідає ніякого движимого ні недвижимого майна.

Відтак радник поліції Кучевскі списав другий протокол (також в польській мові), що резолюції Загальних Зборів Українського Студентського Союзу, оголошені в пресі, є згідні з резолюціями, ухваленими на Загальних Зборах.

Опісля офіціал Кайдан і інспектор поліції Янковскі в присутности голови товариства удали ся до льокалю Українського Студентського Союзу при вул. Рутівського ч. 22, де в шафах товариства перевели ревізію і забрали книги касові, квітар, переписку книги і книгу вкладок Ш. Секції.

Совітьська місія в Берліні купила дім.

Совітьська місія в Берліні купила будинок при Маасенштрассє 9, де будуть приміщені всі совітьські установи в Німєччині. Торговельна делегация лишаєт ся покино на Ліцов-Уфєр 1.

Совітьський дім в Лондоні.

Совітьська торговельна делегация в Лондоні остаточно довершила купна великого нового будинку при Моргет вулиці. Дім умебльовуєт ся і делегация в скорім часі переберєт ся до него. Будинок буде носити назву "Совітьський Дім".

Син Франка Тарас живе в Харкові і працює для радянського правительства.

Відєвський "Укр. Прапор" з 28. цвітня доносить, що перебуваючий тепер у Відні Петро Франко, син покійного письменника Івана Франка, одержав від свого брата Тараса з Радянської України лист, з котрого оказуєт ся, що Тарас Франко перебуває тепер в Харкові і працює при Всеукраїнським Державнім Видавничим Товариством.

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ НАЙНОВІШІ КНИЖКИ!

Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вістий" слїдуючі книжки:

Короткий виклад політичної економії	\$2.50
Азбука комунізму	1.25
Початок родини	1.00
Держава і революція	1.00
Без язика	.70
Пролетарська революція і ренєрат Кавкський	.65
Цар голод	.35
Робітьничий співаник	.35
Програма комуністів большевиків	.30
Революція і контрреволюція на Україні	.30
Основи соціалізму	.25
Як повстала наша земля і який буде її кінець	.25
Боги	.25
Базар (драма)	.25
Фабричні розговори про економію	.25
Марксїзм і Дарвінізм	.20
Понятє і цілі соціалізму	.15
Інтернаціонал і війна	.15
Економічні основи американської демократії	.15
Науковий і утопійний соціалізм	.15
Про походженє людини	.15
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	.15
Розмова про фізику	.15
Розвиток соціалізму від утопії до науки	.15
Промова на суді Ф. Адлера	.15
Двоногий	.15
Совітьська Росія і буржуазна Польща	.10
Провідники революційного руху на Україні	.10
Добробит і инші оповіданя	.10
Чергові завданя совітьської влади	.10
Радянська Україна	.10
Що таке радянська влада і як вона будеет ся	.10
Страйкер (драматичний образ)	.10
Патріоти	.10
Продукція	.10
Піп Панкрат, тітка Домна і явленя ікона в Коломна	.10
На чім боці справедливисть	.05
Маніфєст і програма Комуністичного Інтернаціоналу	.05
Диктатура пролетаріату	.05
Хто такі комуністи і чого вони хочуть	.05
Национальне питанє	.05
Конституція Радянської України	.05

Замовленє разом з грїшми посилаєт на адресу:

UKRAINIAN LABOR NEWS CORNER PRITCHARD AND MCGREGOR STS.

Winnipeg, Manitoba.